

**T.C.
ADALET BAKANLIğI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜğÜ**

**2016 YILI
FAALİYET RAPORU**

**30 Ocak 2017
ANKARA**

İÇİNDEKİLER

I. GENEL BİLGİLER	2
A. Misyon, Vizyon ve Temel Değerler	2
B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	2
C. Birime İlişkin Bilgiler	3
1. Fiziksel Yapı	3
2. Örgütsel Yapı	3
3. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları	5
4. İnsan Kaynakları	5
5. Sunulan Hizmetler	7
a. Mevzuat Çalışmalarına Yönelik Faaliyetler	7
b. Noterlikle İlgili Faaliyetler	8
c. Avukatlıkla İlgili Faaliyetler	10
d. Kanun Yararına Temyiz İşlemleriyle İlgili Faaliyetler	12
e. Zayi Olan Dosyaların Yenilenmesine İlişkin Faaliyetler	13
f. Özel Hukuk Alanında Verilen Mütalaalar ile Vatandaş Taleplerine Verilen Cevaplar	13
g. Proje Bürosu Faaliyetleri	13
h. Arabuluculuk Daire Başkanlığı Faaliyetleri	15
i. Bilirkişilik Daire Başkanlığı Faaliyetleri	23
j. Genel Müdürlüğümüze Gelen Giden Evrak Sayıları	25
k. Dava İşleri	25
II. GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ TARAFINDAN 2016 YILINDA HAZIRLANAN RAPORLAR	25
1. Fransız İdari Yargı Uyuşmazlıklarında Alternatif Çözüm Yolları konulu rapor	25
2. Mukayeseli Hukukta Avukatlık konulu rapor	25
3. Kamu Avukatlığı ve Sorunları konulu rapor	26
4. Tüketici Mahkemeleri ile Tüketici Hakem Heyetlerinin İş Yüğü konulu rapor	26
III. AMAÇ VE HEDEFLER	26
IV. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	27
A. Mali Bilgiler	27
B. Performans Bilgileri	29

SUNUŞ

Türkiye Cumhuriyeti kalkınma planı ve programlarında yer verilen politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının; etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde kullanılmasının yanı sıra, bu harcamaların hesap verilebilir ve mali yönden de saydam olması gerekmektedir. Bu kapsamda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu yönetiminin sayılan özelliklere kavuşturulması hedeflenmiştir.

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü olarak yeni yönetim anlayışını esas alan bir yaklaşımla faaliyetlerimizi sürdürürken, Avrupa Birliği katılım sürecine paralel bir şekilde etkili ve adil bir hukuk sisteminin kurulmasına yönelik her türlü katkıyı sağlamaktayız. Bu amaçla Türk Yargı Sisteminin en önemli sorunlarından biri olan yargının iş yükünün azaltılmasını sağlayacak, alternatif çözüm yollarından olan arabuluculuk kurumunun etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Diğer yandan 6754 sayılı Birliklik Kanunu'nun 24.11.2016 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Türk yargı sisteminin en önemli sorunlarından biri olan birliklik kurumunun geliştirilmesi, birlikliklerden kaynaklı sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapılarak, birliklik kurumunun disiplin altına alınması hedeflenmektedir.

Gelinen aşamada Genel Müdürlüğümüz olarak yeni bir kamu yönetimi anlayışı ile çalışarak, ülkemizde güven veren bir yargı sisteminin tesisi bakımından 2016 yılı için önemli çalışmalar yapılmış, önümüzdeki yıllarda da bu çalışmaların yapılmasına devam edilecektir.

Stratejik yönetim anlayışında, kurumun hedefleri doğrultusunda faaliyet yürüten ve bütçe kullanan her birim, kendisine tahsis edilen kaynaklar, yürüttüğü faaliyetler, karşı karşıya kaldığı riskler ve bunlara ilişkin olarak alınan tedbirler konusunda faaliyet raporu düzenleyerek kamuoyuna bilgi vermek zorundadır.

İş bu faaliyet raporu, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hazırlanmış olup, raporda Genel Müdürlüğümüzün misyonu, vizyonu, insan ve fiziki kaynakları, eğitim faaliyetleri, performansı, karşı karşıya kaldığı riskler ile bunlara yönelik alınan tedbirler ve son bir yıl içinde gerçekleştirilen faaliyetler hakkında özet bilgilere yer verilmektedir.

Feyzullah TAŞKIN

Hâkim

Hukuk İşleri Genel Müdürü

I. GENEL BİLGİLER

A. Misyon, Vizyon ve Temel Değerler

Misyon

Hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile insan haklarını esas alarak, adalet hizmetlerinin adil, hızlı ve etkili bir şekilde sunulmasını sağlayacak politikaları geliştirmek ve uygulamaktır.

Vizyon

Hak ve özgürlükleri koruyan, adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemi oluşturmaktır.

Temel Değerler

- Ehliyet ve liyakate bağlılık.
- Erişilebilirlik.
- Etik değerlere bağlılık.
- Etkili, kaliteli ve çözüm odaklı hizmet.
- Gelişime açıklık.
- Güvenilirlik.
- İnsan hak ve özgürlüklerine saygı.
- Katılımcılık.
- Objektiflik.
- Şeffaflık ve hesap verebilirlik.

B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 10 uncu maddesinde aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

- Avukatlık ve Noterlik Kanunlarının Bakanlığa verdiği işlemleri yapmak ve ceza uygulamalarını gerektiren işlerde evrakı ilgili mercie tevdi etmek,
- Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliği ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmeliklerini hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,
- Kanun yararına temyiz yoluna başvurulması işlemlerini yürütmek,
- Hukuki işlemlere ilişkin Bakanlık yazışmalarını yürütmek,
- Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak,

Olarak belirtilmiştir.

Yine, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ile verilen görevlerde Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir.

C. Birime İlişkin Bilgiler

1. Fiziksel Yapı

Genel Müdürlüğümüz Milli Müdafaa Caddesi, No:22 Bakanlıklar, Ankara adresindeki Adalet Bakanlığı Ek Hizmet Binası B Blok 1, 2 ve 3. katlarda hizmet vermektedir.

2. Örgütsel Yapı

Genel Müdürlüğümüz;

- Avukatlık Bürosu
- Noterlik Bürosu
- Görüş Bürosu
- Proje Bürosu
- Kanun Yararına Temyiz Bürosu
- Kaybolan Dosya Bürosu
- Bilgi Edinme Bürosu
- İdari ve Personel İşleri Bürosu
- Bütçe Bürosu
- Gelen Giden Evrak Bürosu
- Bilgi İşlem Bürosu
- İdare Hukuku Bürosu

Arabuluculuk Daire Başkanlığı altında yapılandırılan;

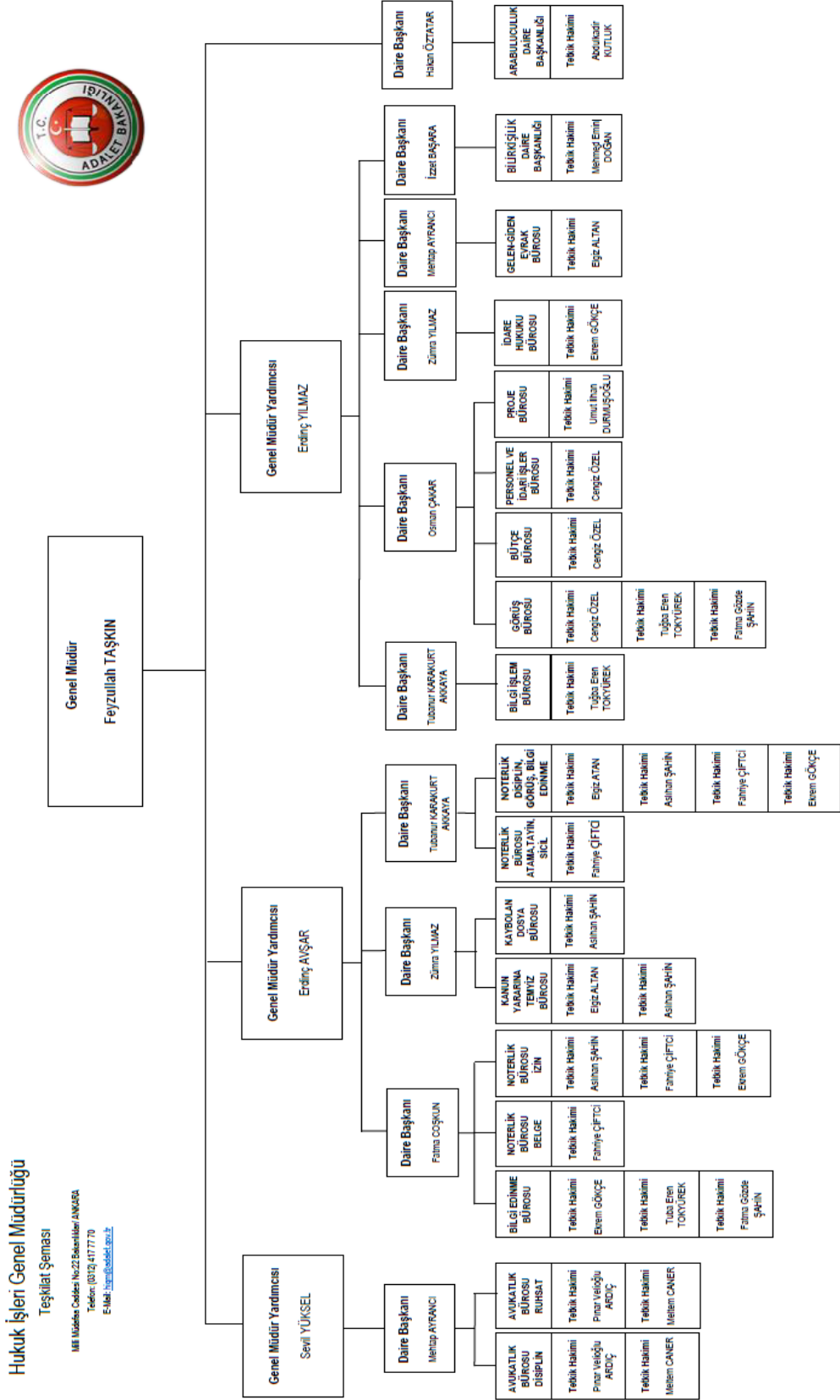
- Arabuluculuk Hizmetleri Bürosu
- Arabuluculuk Sicil Bürosu
- Arabuluculuk Eğitim Bürosu
- Arabuluculuk Proje Bürosu
- Arabuluculuk Denetim Bürosu

Bilirkişilik Daire Başkanlığı altında yapılandırılan;

- Bilirkişilik Hizmetleri Bürosu
- Bilirkişilik Sicil Bürosu
- Bilirkişilik Eğitim Bürosu

Şeklinde teşkilatlanmıştır.

Tablo 1: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
Teşkilat Şeması

MİB Mübtes Caddesi No:22 Beşiktaş/İSTANBUL ANKARA
Telefon: (0312) 417 77 70
E-Mail: hijm@adalet.gov.tr

3. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

Genel Müdürlüğümüzde, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) tabanında, günümüz teknolojisine uygun olarak gerçekleştirilen altyapı ve donanım ekipmanları kullanılmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz internet sitesinin güncelleme çalışmaları tamamlanmıştır.

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün Donanım Envanteri 2016 yılı sonu itibariyle şu şekildedir;

Tablo 2: 2016 Yılı Donanım Envanteri

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Donanım Listesi	
Türü	Adet
Bilgisayar	108
Dizüstü Bilgisayar	6
Yazıcı	61
Telefon	59
Faks	5
Fotokopi Makinası	3
Projeksiyon Cihazı-Taşınabilir	2
Televizyon	9
Tarayıcı	12
Tablet	1

4. İnsan Kaynakları

Genel Müdürlüğümüz tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen faaliyetler; 1 genel müdür, 3 genel müdür yardımcısı, 7 daire başkanı, 13 tetkik hâkimi, 1 başuzman, 3 adalet uzman yardımcısı, 1 sosyolog, 2 psikolog, 2 sosyal çalışmacı, 9 şube müdürü, 6 şef, 6 bilgisayar işletmeni, 24 V.H.K.İ, 1 tekniker, 36 memur, 5 hizmetli ve 1 şoför tarafından yerine getirilmiştir.

Tablo 3: Çalışanların Yaş ve Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

Personelin Yaş ve Cinsiyetine Göre Dağılımı			
Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
20-29	9	7	16
30-39	24	21	45
40-49	15	27	42
50-Üzeri	4	14	18
Toplam	52	69	121

Tablo 4: Çalışanların Görev ve Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

Unvanı ve Cinsiyetine Göre Personel Dağılımı			
Unvanı	Erkek	Kadın	Toplam
Genel Müdür	1	-	1
Genel Müdür Yardımcısı	2	1	3
Daire Başkanı	3	4	7
Tetkik Hâkimi	5	8	13
Başuzman	-	1	1
Adalet Uzman Yardımcısı	1	2	3
Sosyolog	1	-	1
Psikolog	-	2	2
Sosyal Çalışmacı	2	-	2
Şube Müdürü	4	5	9
Şef	-	6	6
V. H. K. İ.	6	18	24
Bilgisayar İşletmeni	4	2	6
Memur	19	18	37
Hizmetli	3	2	5
Şoför	1	-	1
TOPLAM	52	69	121

Tablo 5: Çalışanların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Personelin Eğitim Durumuna Göre Sayısal Dağılımı					
Cinsiyeti	Yüksek Lisans	Lisans	Ön Lisans	Lise	İlköğretim
Kadın	13	22	20	14	-
Erkek	8	28	8	6	2
Toplam	21	50	28	20	2

5. Sunulan Hizmetler

a. Mevzuat Çalışmalarına Yönelik Faaliyetler

Bakanlığımız Kanunlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan;

- Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bilim Komisyonuna,
- İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Bilim Komisyonuna,
- Noterlik Kanunu Bilim Komisyonuna,
- İcra İflas Kanunu Bilim Komisyonuna,
- Avukatlık Kanunu Bilim Komisyonuna,
- İdari yargılama sürecinin hızlandırılması amacıyla Alternatif Çözüm Yöntemlerinin Düzenlenmesi Bilim Komisyonuna,
- Hâkimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Çalışma Grubuna,
- Bilirkişilik Kanunu Çalışma Grubuna,

Genel Müdürlüğümüzce aktif katkı verilmiş, bunun yanı sıra aşağıda yer alan yönetmelikler ile ücret tarifelerinin de çalışmaları tamamlanarak, Resmi Gazetede yayımlanması işlemleri gerçekleştirilmiştir.

- 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanununun 16/3 üncü ve Milletlerarası Tahkim Ücret Tarifesi Yönetmeliğinin 5 inci maddesi uyarınca her yıl Mart ayında yürürlüğe girmek üzere Milletlerarası Tahkim Ücret Tarifesi hazırlanmakta olup, en son Tarife 08.03.2016 tarih ve 29647 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- İflas Dairesi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi hakkındaki tebliğ 12.07.2015 tarih ve 29414 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- 1 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu uyarınca hazırlanan Gider Avansı, Tanık, Bilirkişi ve Tahkim Ücret Tarifeleri 29844 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 01.10.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Noterlik Kanununun 112 nci maddesine göre hazırlanan Noterlik Ücret Tarifesi 29640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.03.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Arabuluculuk Ücret Tarifesi 27.12.2016 tarih ve 29931 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

b. Noterlikle İlgili Faaliyetler

Bakanlığımız İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından hazırlanan 2015-1 sayılı “Avukat ve Noter Şikâyet Süreci” konulu denetim raporunda yer alan bulgular çerçevesinde;

- Türkiye Noterler Birliği tarafından kullanılan bilgi teknolojisi sisteminin UYAP’a entegrasyonunu sağlayacak şekilde revize edilmesine yönelik çalışmaların devam ettiği,
- UYAP entegrasyonu dışında kalan bulgular hakkında, raporda yer verilen öneriler ışığında, 2015 yılı ile raporlama döneminde gerekli düzenlemelerin yapıldığı,

Anlaşılmıştır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 17/3 üncü maddesi uyarınca, 2016 yılında toplam 2888 adet noterlik belgesi verilmiş olup, en son verilen belge numarası 42910’dur.

2016 yılında 148 adet birinci sınıf, 269 adet ikinci sınıf ve 196 adet üçüncü sınıf olmak üzere toplam 613 adet noterlik için ilan yapılmış, 210 adet birinci sınıf, 181 adet ikinci sınıf, 229 adet üçüncü sınıf olmak üzere toplam 620 noterin atama işlemi yapılmıştır. En yüksek atanan belge sahibi 8264 numara ile Bahçesaray Noterliğine atanmıştır. 2016 yılı itibariyle atanıp göreve başlayan belge sahibi sayısı 74’tür.

2016 yılında dört noter işten el çektirilmiş, bir noter ise görevine iade edilmiştir. Göreve son verme işlemi yapılmayan bu dönemde, 46 noter ise yaş tahdidine tabi tutulmuştur.

Noterlerle ilgili disiplin işlemlerinin düzenli olarak yürütülmesinin yanı sıra bu noterler hakkında yürütülen ceza soruşturma ve kovuşturmaları da takip edilmektedir.

2016 yılında Türkiye Noterler Birliği Başkanlığı tarafından hakkında disiplin işlemi yürütülen noterlerle ilgili Bakanlığımıza gönderilen 233 adet disiplin dosyasının incelemesi yapılmıştır. Bu dönemde hakkında kovuşturma işlemi yürütülen noterlerle ilgili verilen mahkeme kararları, gerekli disiplin işlemlerinin takibi için UYAP ekranına otomatik olarak gelmeye başlamıştır.

Raporlama döneminde kurum ve kuruluşlardan gelen 116 adet görüş talebi cevaplandırılmıştır.

4 yılda bir yapılmakta olan işlem formülleri, 2016 yılı içinde yapılmıştır.

Raporlama döneminde toplam 1573 noterin yıllık, mazeret ve görev izinleri ile raporları işleme tabi tutulmuş ve ilgili Cumhuriyet başsavcılıkları ile yazışmaları yapılmıştır.

Faaliyette bulunan tüm noterliklerin gelir-gider ve iş durumlarını gösterir yıllık iş cetvelleri incelenerek dosyalarına işlenmiştir.

Noterlik bürosu tarafından raporlama döneminde yapılan işlemlere ilişkin sayısal verilere aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.

Tablo 6: Noterlik işlemleri

2016 Yılı Noterlik Bürosu İşlemlerinin Sayısal Görünümü	
İşlem Türü	Sayısı
Göreve başlama	414
Görevden ayrılma	410
İstifa	5
Vefat	6
Sınıf yükseltme	233
Yaş tahdidi	46
Mühür talebi	1042
Daire nakil talebi	796
Noterlik teminatı yazışmaları	833

Tablo 7: Görev Yapmakta Olan Noter Sayıları

Görev Yapmakta Olan Noterlerin Sayısal Görünümü				
	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	Toplam
Kadın	402	165	173	740
Erkek	512	171	168	851
Toplam	914	336	341	1591

Tablo 8: Türkiye’ deki Mevcut noterlikler

2016 Yılı Noterlik Sayıları			
1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	Toplam
702	547	595	1844

Tablo 9: Yıllara Göre İhdas Sayıları

Yıllara Göre Noterlik İhdas Sayıları								
Sınıfı	2002	2003	2005	2006	2007	2010	2012	2015
1.Sınıf	-	17	39	26	28	18	60	24
2.Sınıf	1	22	53	20	-	26	45	35
3.Sınıf	2	11	-	-	-	10	13	14
Toplam	3	50	92	46	28	54	118	73

c. Avukatlıkla İlgili Faaliyetler

Ruhsat İşlemleri

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8/4 üncü maddesi uyarınca; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun, adayların baro levhasına ilk defa yazılmalarına veya daha önce kaydı silinen avukatların baro levhasına yeniden yazılmalarına ilişkin baro yönetim kurulu kararlarının “uygun bulunması” ya da “uygun bulunmamasına” ilişkin kararları Bakanlığımızın onayına sunulmaktadır.

2016 yılında Türkiye Barolar Birliği Başkanlığınca onay için Bakanlığımıza gönderilen ruhsat dosyası sayısı 8468’dir.

Ruhsat talebiyle ilgili;

- 8079 stajyer avukata,
- 286 yeniden yazılma talep eden avukata,

Ruhsat verilmiş,

- 96 dosya tekrar görüşülmek üzere,
- 6 dosya uygun bulunmamakla,

- 1 adet dosya ise eksik evrak nedeniyle,

Türkiye Barolar Birliğine geri gönderilmiştir.

2016 yılı sonu itibarıyla Türkiye’de 79 baroya kayıtlı toplam 104402 avukat görev yapmaktadır.

Disiplin İşlemleri

Avukatlık Kanununun 142 ve 157 nci maddeleri uyarınca; Türkiye Barolar Birliği Yönetim veya Disiplin Kurullarının, avukatlar hakkında disiplin yönünden verilen kararlara karşı yapılan itirazlar üzerine verdiği kararlar Bakanlığımızın onayına sunulmaktadır.

2016 yılında Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından gelen 1170 adet disiplin itiraz dosyası karara bağlanmıştır.

Bunlardan;

- 734 itiraza konu kararın onaylandığı,
- 241 itiraza konu kararın yeniden görüşülmek üzere geri gönderildiği,
- 4 itiraza konu kararın, Bakanlığımız onayına tabi olmayan kararlardan olduğu için incelenmeksizin iade edildiği,
- 191 itiraza konu karar ile ilgili incelemelerin ise devam ettiği,

Belirlenmiştir.

Bakanlığımız İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından hazırlanan 2015-1 sayılı “Avukat ve Noter Şikâyet Süreci” konulu denetim raporunda yer alan bulgular çerçevesinde raporlama döneminde;

- Avukatlık bürosu disiplin işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasına yönelik UYAP kullanıcı arayüzlerinin oluşturulduğu,
- Türkiye Barolar Birliği tarafından kullanılan bilgi teknolojisi sisteminin UYAP’a entegrasyonunu sağlayacak şekilde revize edilmesi çalışmalarına devam edildiği,

Anlaşılmıştır.

Mütalaa İşlemleri

Avukatlık mevzuatına ilişkin olarak, mahkemelerin yargı yetkisine girmeyen konularda Genel Müdürlüğümüzce mütalaa verilmekte olup 2016 yılında toplam 67 mütalâa verilmiştir.

Görüş İşlemleri

Baro başkanlıkları ve Cumhuriyet başsavcılıklarınca gönderilen avukatların şahsi hal ve ad-soyad değişiklikleri, levhadan silme, nakil durumları, devam etmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmaları ile ceza davalarının safhaları hakkında raporlama dönemi itibariyle Genel Müdürlüğümüz Avukatlık bürosuna 20715 adet evrak intikal etmiş olup, bu işlemler ile disiplin ve ceza kovuşturmaları sonucunda verilen nihaî kararlar her avukatın şahsi dosyasında düzenli olarak takip edilmektedir.

d. Kanun Yararına Temyiz İşlemleriyle İlgili Faaliyetler

2992 sayılı Kanununun 10 uncu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363 üncü maddesi uyarınca, hukuk mahkemelerince kesin olarak verilen hükümlerle, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden ve Yargıtay'ca ya da idari yargı yönünden Danıştay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan hükümlere karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulması işlemleri Genel Müdürlüğümüzce yürütülmektedir. 2016 yılı itibariyle Kanun Yararına Temyiz işlemleri sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 10: 2015 Yılı İtibariyle Kanun Yararına Temyiz İşlemleri Sayısı

2016 Yılı Kanun Yararına Temyiz İşlemleri	
Konusu	Sayısı
Açılan dosya sayısı	1617
Eksik tebligat sebebiyle iade	48
Bakanlık gerekçeli ret	1333
Kanun yararına temyiz edilen	88
Yargıtay'ca Kanun Yararına Bozulan	8
Yargıtay'ca Kanun Yararına Temyiz talebi reddedilen	5
Yargıtay İncelemesi Devam Eden	75

e. Zayi Olan Dosyaların Yenilenmesine İlişkin Faaliyetler

Genel Müdürlüğümüz 4473 sayılı Yangın, Yer Sarsıntısı, Seylâp ve Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümleri gereğince, hukuk mahkemeleri ile icra ve iflas dairelerinde zayi olan dosyaların yenilenmesine ilişkin işlemleri de yürütmektedir. Bu kapsamda 2016 yılında toplam 98 adet dosyanın yenilenmesi yolunda işlem yapılmıştır.

f. Özel Hukuk Alanında Verilen Mütalaalar ile Vatandaş Taleplerine Verilen Cevaplar

Özel hukuka ilişkin mahkemelerin yargı yetkisine girmeyen konularda Genel Müdürlüğümüzce mütalaa verilmesinin yanı sıra Bilgi Edinme Kanunu kapsamında vatandaş taleplerine yönelik cevap verilmektedir. 2016 yılı itibariyle verilen mütalaa ve yazı cevabı sayısı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 11: Mütalaa ve Vatandaş Taleplerine Verilen Cevapların Sayısal Görünümü

2016 Yılı Mütalaa ve Vatandaş Taleplerine Verilen Cevapların Sayısal Görünümü	
Konusu	Sayısı
İcra Mütalaası	132
Genel Mütalaa	201
Vatandaş Talebi	1012
CİMER, BİMER, Bilgi Edinme Talepleri	1457
Toplam	2802

g. Proje Bürosu Faaliyetleri

1. Adli Tebligat Sisteminin İyileştirilmesi Projesi

Proje ile mevcut adli tebligat sisteminin, mevzuat değişiklikleri, ilgili tüm paydaşlar için kapasite geliştirme faaliyetleri ve daha iyi bir elektronik adli tebligat sistemi için güncel teknolojik sistemlere uyarlanması, elektronik tebligat uygulamasının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. 2016 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin kronolojik sıralaması aşağıdaki şekildedir;

- 31.05.2016 tarihinde Genel Müdürlüğümüz toplantı salonunda Adli Tebligat konulu toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

(ABGM), Ceza İşleri Genel Müdürlüğü (CİGM), Kanunlar Genel Müdürlüğü (KGM), Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü(UHDİGM), Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB) ve İç Denetim Birimi Başkanlığı temsilcileri katılımcı olarak bulunmuşlardır. Toplantı sonucunda ileri bir tarihte dış birimlerin de katılacağı bir toplantı yapılmasına karar verilmiştir.

- 20.10.2016 tarihinde Genel Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerçekleştirilen Adli Tebligat konulu toplantıya, ABGM, CİGM, KGM, UHDİGM, SGB, İç Denetim Birimi Başkanlığı, BİDB, PTT Elektronik Hizmetler Daire Başkanlığı, Bilgi Teknolojileri Kurumu temsilcileri ve Avrupa Birliği proje uzmanı Gül Gönençen katılmışlardır. Adli tebligat konusunda karşılaşılan güçlükler ele alınmış, ilgili tarafların görüş ve önerileri değerlendirilmiştir.
- 18.11.2016 tarihinde Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirilen toplantıya, Genel Müdürlüğümüz katılımcıları ile ABGM katılımcıları ve Proje Uzmanı Gül Gönençen katılmıştır. Taslak proje fişi üzerinde görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- 28.12.2016 tarihinde Genel Müdürlüğümüz toplantı salonunda ABGM katılımcıları ve Proje Uzmanı Gül Gönençen'in katılımıyla Adli Tebligat Sisteminin İyileştirilmesi Proje fişine son hali verilmek üzere toplantı gerçekleştirilmiştir.

2. İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması Projesi

Proje ile idari yargıdaki iş yükünün azaltılması, dava sürelerinin kısaltılmasına yönelik usul işlemlerinin tespiti ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının geliştirilmesi, yasal ve kurumsal değişiklikler bağlamında Türk idari yargısındaki reform sürecinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. 2016 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin kronolojik sıralaması aşağıdaki şekildedir;

- İdari Yargının Etkinliğinin Arttırılması Projesi kapsamında, proje fişinin hazırlanması amacıyla, Danıştay ile bölge idare, idare ve vergi mahkemesi ve KGM, ABGM, SGB ile İç Denetim Birimi Başkanlığı temsilcilerinin katılımıyla 29.03.2016 tarihinde Genel Müdürlüğümüz toplantı salonunda proje fişinin hazırlanması amacıyla "İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması" konulu toplantı gerçekleştirilmiştir.
- Proje fişinin hazırlanması amacıyla ilgili tarafların katılımıyla 26.04.2016, 24.05.2016 ve 21.06.2016 tarihlerinde "İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması" konulu toplantılar gerçekleştirilmiştir. Uzman Petek Shehrin Kovancı, proje uzmanı olarak atanmış olup, sözleşme imzalanması süreci devam etmektedir.

3. Bilirkişilik Sisteminin Kurumsallaştırılması Projesi

Proje ile adil yargılama hakkının güçlendirilmesi, yargının etkinliği ve verimliliğinin tesisi, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı için bilirkişilik kurumunun kurumsallaştırılması amaçlanmaktadır. 2016 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki şekildedir;

- 22-23.01.2016 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen "Bilirkişilik Kurumunun Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu Sempozyum'da Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ, Adli Tıp Kurumu Başkanı Doç. Dr. Yalçın Büyük açılış konuşması yapmıştır. Yapılan sempozyumun toplantı çıktılarının kitaplaştırılarak ilgili kişi ve kurumlara dağıtılmasına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.

h. Arabuluculuk Daire Başkanlığı Faaliyetleri

Mevzuat Çalışmaları

Arabuluculuk Kurulu tarafından 17.12.2015 tarihinde yapılan toplantıda kabul edilen 2016 yılı Arabuluculuk Asgari Ücret tarifesi, 31.12.2015 tarih ve 29579 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak 01.01.2016 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Mesleki Yeterliğin Arttırılmasına Yönelik Faaliyetler

- 05-09.01.2016 tarihleri arasında TAİEX Kapsamında İdare Hukukunda Arabuluculuk ile ilgili Fransa Çalışma Ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 12-13.01.2016 tarihleri arasında Balıkesir Ticaret ve Sanayi Odası ve Balıkesir Adliyesi işbirliği ile Arabuluculuk Semineri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Balıkesir Adliyesi Arabuluculuk Bürosu açılışı yapılmıştır. Seminer ve büro açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır
- 15.01.2016 tarihinde Ankara Barosu'nun düzenlediği Uluslararası Hukuk Kurultayı'nda "Arabuluculuk" konulu seminer gerçekleştirilmiştir. Seminere Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 21.01.2016 tarihinde Adana Adliyesi Arabuluculuk Bürosu açılışı yapılmıştır. Adana Arabulucular Derneği ve Adana Adliyesi işbirliği ile "Arabuluculuk" konulu seminer gerçekleştirilmiştir. Seminer ve büro açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 25-26.01.2016 tarihleri arasında Manisa Ticaret ve Sanayi Odası ile Manisa Adliyesi işbirliği ile "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu"na ilişkin seminer düzenlenmiştir. Ayrıca, Manisa Adliyesi Arabuluculuk Bürosu açılışı gerçekleştirilmiştir. Seminer ve büro açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.

- 27.01.2016 tarihinde İstanbul Anadolu Adliyesi Arabuluculuk Bürosu açılışı gerçekleştirilmiştir. Büro açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 05-07.02.2016 tarihleri arasında Türkiye Barolar Birliği'nde gerçekleştirilen Arabuluculuk Semineri'ne Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 16.02.2016 tarihinde Bursa Adliyesi Arabuluculuk Bürosu açılışı gerçekleştirilmiştir. Büro açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 16.02.2016 tarihinde Bursa Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (BUSİAD) ve Bursa Arabulucular Derneği işbirliği ile düzenlenen "Arabuluculuğun İş Dünyasına Faydaları, Arabuluculuk Uygulamaları ve Zorunlu Arabuluculuk" seminerine Daire Başkanı Sayın Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 22.02.2016 tarihinde Ankara Batı Adliyesi Arabuluculuk Bürosu açılışı gerçekleştirilmiştir. Büro açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 04.03.2016 tarihinde Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuki Gelişim Kulübü tarafından düzenlenen Arabuluculuk Sempozyumu'na Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 11.03.2016 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi işbirliği ile "Hukukta Arabuluculuk" konulu Konferans gerçekleştirilmiştir. Konferansa Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 25.03.2016 tarihinde Ankara Sanayi Odası'nın düzenlediği Ankara Sanayi Odası Arabuluculuk Toplantısına Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 01.04.2016 tarihide Amasya Barosu ve Amasya Sanayi Odası işbirliği ile düzenlenen Arabuluculuk Toplantısına Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 25.04.2016 tarihinde İstanbul Okan Üniversitesi'nde düzenlenen "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk ve Sağlık Hukukunda Arabuluculuk Sempozyumu"na, Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 27.04.2016 tarihinde İstanbul'da MİYAD (Malatyalı İş Adamları Derneği) tarafından düzenlenen "Uyuşmazlıkların Çözümünde Alternatif Yöntem:

Arabuluculuk” Seminerine Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.

- 29-30.04.2016 tarihleri arasında İstanbul’ da Adalet Bakanlığı, Yargıtay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye Barolar Birliği (TBB) iş birliği ile “Uluslararası Arabuluculuk Sempozyumu” gerçekleştirilmiştir.
- 02.05.2016 tarihinde Başkent Arabuluculuk Merkezi Açılışına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 03.05.2016 tarihinde İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği tarafından düzenlenen “İş Hukukunda ve Diğer Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Uygulamaları” seminerine, Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 05-06.05.2016 tarihlerinde Kahramanmaraş Ticaret Borsası işbirliği ile gerçekleştirilen “Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk ve İş Alemine Faydaları” Seminerine Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 23-24.05.2016 tarihleri arasında Antalya The Sense Deluxe Otel Manavgat’ta Arabuluculuk Merkez Personeli Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 04.06.2016 tarihinde İstanbul Çağlayan Adliyesi’nde İstanbul Arabuluculuk Gönüllüleri Derneği tarafından düzenlenen Arabuluculuk Semineri’ne Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- Türkiye genelinde açılan Arabuluculuk Bürolarına ilişkin, 12-13-14 ve 15 Temmuz 2016 tarihlerinde Antalya, Alanya, Isparta, Manisa, İzmir, Karşıyaka, Muğla, Aydın, Bodrum ve Amasya Adliyelerine çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 17.07.2016 tarihinde Çanakkale Ticaret Borsası ve Arabuluculuk Gönüllüleri Derneği işbirliği ile gerçekleştirilen Arabuluculuk Semineri’ne Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 23.11.2016 tarihinde İstanbul Çağlayan Adliyesi’nde Arabuluculuk Gönüllüleri Derneği, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi işbirliği ile “İş Mahkemeleri Kanunu ve Arabuluculuk Kanununda Yapılması Düşünülen Değişiklikler Kapsamında Arabuluculuk Sempozyumu” gerçekleştirilmiştir. Sempozyuma Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.
- 25.11.2016 tarihinde İstanbul’da TESEV tarafından düzenlenen “Kadınların Adalet Erişimi İçin Arabuluculuk Hizmetinin Tartışılması” konulu seminere

Daire Başkanı Hakan Öztatar konuşmacı olarak katılmıştır.

- “Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Atölye Çalışmaları” seminerleri kapsamında;
  - 26.11.2016 tarihinde Manisa ve Kayseri’de,
  - 30.11.2016 tarihinde Trabzon ve Antalya’da,
  - 02.12.2016 tarihinde Erzurum ve Samsun’da,
  - 05.12.2016 tarihinde Yozgat’ta,
  - 07.12.2016 tarihinde Eskişehir ve Şanlıurfa’da,
  - 10.12.2016 tarihinde Çorum ve Van’da,
  - 14.12.2016 tarihinde Tekirdağ ve Konya’da,
  - 16.12.2016 tarihinde Muğla ve Adana’da,
  - 21.12.2016 tarihinde İzmit ve Denizli’de,
  - 23.12.2016 tarihinde Gaziantep ve Kahramanmaraş’ta,
  - 24.12.2016 tarihinde Balıkesir’de,
  - 28.12.2016 tarihinde Elazığ ve Malatya’da,

Eğitim programları gerçekleştirilmiştir.

- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve Daire Başkanlığımız işbirliği ile yürütülen “Arabuluculuk Hukuk Klinikleri Projesi” kapsamında;
  - 25.11.2016 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi’nde,
  - 28.11.2016 tarihinde Akdeniz Üniversitesi’nde,
  - 30.11.2016 tarihinde Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde,
  - 02.12.2016 tarihinde Atatürk Üniversitesi’nde,
  - 05.12.2016 tarihinde Ankara Üniversitesi’nde,
  - 07.12.2016 tarihinde Anadolu Üniversitesi’nde,
  - 14.12.2016 tarihinde Selçuk Üniversitesi’nde,
  - 16.12.2016 tarihinde Çukurova Üniversitesi’nde,
  - 19.12.2016 tarihinde İstanbul Üniversitesi’nde,

Arabuluculuk Hukuk Klinikleri Eğitim Programı gerçekleştirilmiştir. Programlara Arabuluculuk Daire Başkanlığıncakatılım sağlanmıştır.

- İstanbul Tahkim Merkezi tarafından 19.12.2016 tarihinde Anayasa Mahkemesi Konferans salonunda gerçekleştirilen "Kamu Kurum ve Kuruluşları Açısından Tahkim" konulu konferansa Hukuk İşleri Genel Müdürü Feyzullah Taşkın ile Arabuluculuk Daire Başkanı Hakan Öztatar katılmıştır.

Kültürel ve Medya ile İlgili Faaliyetler

- 550.000 arabuluculuk broşürü, 15.000 arabuluculuk afişi, 90.000 arabuluculuk flyeri (el ilanı) basılarak; tüm Türkiye'deki adliyelere, barolara, derneklere, belediyelere, ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.
- Nobel Yayıncılık'tan "Arabuluculuk Süreci" isimli kitaptan alınan 5.750 adeti seminer, çalıştay ve düzenlenen diğer etkinliklerde katılımcılara dağıtılmıştır.
- Arabuluculuğun tanıtımı amacıyla hazırlanan 4 adet kısa film, ulusal televizyon kanallarına yayınlanmak üzere gönderilmiştir.
- Arabuluculuk Kamu Spotu-2, 29.01.2016 tarihinde RTÜK'e onaylanmak üzere resmi yazı ile gönderilmiştir. Kamu Spotu-2, 400'e yakın ulusal ve yerel kanala, belediyelere, TCDD'ye, adliyelere, Türkiye Barolar Birliği'ne ve barolara yayınlanmak üzere gönderilmiştir.
- Arabuluculuk Kamu Spotu-3, hazırlattırılarak yayınlanmak üzere 29.11.2016 tarihinde RTÜK'e resmi yazı ile gönderilmiştir.

Proje Çalışmaları

İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından finanse edilen, Avrupa Konseyi ve Arabuluculuk Daire Başkanlığı tarafından birlikte yürütülen "Türkiye'nin Hukuk Uyuşmazlıklarındaki Arabuluculuk Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi" 27.11.2014 tarihinde imzalanmış olup, 01.12.2014 tarihinde uygulanmaya başlanmıştır.

Avrupa Konseyi tarafından yürütülen ve İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı ile Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen "Türkiye'nin Özel Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi"nin, Aralık 2014-Kasım 2016 tarihleri arasında uygulanması planlanmış ise de, projeye eklenen faaliyetler neticesinde Eylül 2017 tarihinde sonlandırılması kararlaştırılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Projenin ana faydalanıcısıdır. Projenin amacı arabuluculuk uygulamalarının etkili şekilde uygulanmasıyla özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümü için gerekli olan maliyet ve sürenin azaltılmasını sağlayarak adaletin etkinliğinin geliştirilmesidir.

Proje kapsamında 2016 yılı içinde;

- 04-08.01.2016 tarihleri arasında pilot mahkeme hâkimlerine yönelik arabuluculuk eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 18-20.01.2016 tarihleri arasında Mersin pilot adliye ziyareti ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası işbirliği ile Arabuluculuk semineri gerçekleştirilmiştir.

- 21.01.2016 tarihinde Kayseri pilot adliye ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 05.02.2016 tarihinde Arabuluculuk Merkezlerinde arabulucu ataması için hazırlanan görevlendirme ve süreç takip otomasyonu Arabuluculuk Atama Sistemi (A.R.A.S.) hakkındaki bilgilendirme toplantısı, arabulucular ve avukatların katılımı ile Ankara Adliyesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.
- 15-18.03.2016 tarihleri arasında Ankara'da Ara Dönem Değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Avrupa Konseyi tarafından görevlendirilen bağımsız uzman Marco Lornezioni, Ankara pilot mahkeme hakimleri, Avrupa Konseyi proje ekibi, Ankara Arabuluculuk Merkez personeli, Arabuluculuk Daire Başkanlığı yetkilileri, TOBB, TESK, SIDA, TANDANS araştırma şirketi ile toplantılar gerçekleştirmiş ve pilot mahkemede duruşma izlemiştir.
- 30.03.2016 tarihinde İstanbul Ara Dönem Değerlendirmesi amacıyla Avrupa Konseyi tarafından görevlendirilen bağımsız uzman Marco Lorenzoni, İstanbul'da bulunan arabuluculuk dernek başkanları, eğitim görevlileri ve İstanbul Arabuluculuk Merkez personeli ile telekonferans yöntemiyle görüşmeler gerçekleştirmiştir.
- 06-07.04.2016 tarihleri arasında İzmir pilot adliye ziyareti ve Arabulucu Atama Sistemi (ARAS) tanıtımı gerçekleştirilmiştir.
- 08.04.2016 tarihinde Bursa pilot adliye ziyareti ve Arabulucu Atama Sistemi (ARAS) tanıtımı gerçekleştirilmiştir.
- 10.05.2016 tarihinde Ankara'da 4. Yürütme Kurulu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 11-13.05.2016 tarihleri arasında 3. Mevzuat Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.
- 06-08.06.2016 tarihleri arasında Ankara Atlı Otel'de "Eğitici Eğitimi" Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.
- 18-20.08.2016 tarihleri arasında Antalya Belek Papillon Ayscha Otel'de "Arabuluculuk Eğitim Müfredatı ve Modül Tasarlama Çalıştayı" (Çalışma Grubu Toplantısı 1) gerçekleştirilmiştir.
- 14.10.2016 tarihinde Ankara'da Eğitim Modülü Çalışma Grubu Toplantısı 2 yapılmıştır.
- 26-27.10.2016 tarihleri arasında Ankara'da "Nihai Mevzuat Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.
- 28.10.2016 tarihinde Ankara'da "5. Yürütme Kurulu Toplantısı" yapılmıştır.

- 21-22.11.2016 tarihleri arasında İstanbul Hilton Otel’de “Aile Arabuluculuğu Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.
- 09-10.12.2016 tarihleri arasında İstanbul Hilton Otel’de Eğitim Modülü Çalışma Grubu Toplantısı 3 gerçekleştirilmiştir.

İngiltere Büyükelçiliği tarafından finanse edilen ve İngiltere Büyükelçiliği ile Arabuluculuk Daire Başkanlığı tarafından birlikte yürütülen “Alternatif Uyuşmazlık Mekanizmalarıyla Adaletle Daha İyi Erişimi Geliştirme Projesi” 01.07.2016 tarihinde imzalanmış olup, 15 Temmuz 2016 tarihinde uygulanmaya başlanmıştır. Projenin Şubat 2017’ de bitirilmesi öngörülmektedir.

Proje kapsamında;

- 22-24.08.2016 tarihleri arasında İstanbul’da “Arabuluculukta Taraf Vekilliği Eğitimi” programı,
- 26-28.08.2016 tarihleri arasında İstanbul’da “Eğiticilerin Eğitimi” programı,
- 28-29.09.2016 tarihleri arasında İstanbul’da “Alternatif Uyuşmazlık Çözümlerinden Bir İş Alanı Yaratmak” programı,
- 14-16.10.2016 tarihleri arasında İstanbul’da “Mentorluk” eğitimi,
- 04-05.11.2016 tarihleri arasında İstanbul’da MÜSİAD, Genç İşadamları Derneği ve İstanbul Barosu’nu kapsayan “Arabuluculuk Bilgilendirme Çalışma Ziyaretleri” etkinliği,
- 18-20.11.2016 tarihleri arasında İstanbul’da “Arabuluculuk Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Pratik Uygulamalar” eğitimi,
- 06.12.2016 tarihinde İstanbul ve Bakırköy Adliyeleri Ticaret ve Fikri ve Sınai Haklar mahkemelerinde görev yapan 25 hâkime yönelik hâkim eğitimi,
- 07.12.2016 tarihinde Anadolu Adliyesi Ticaret ve Fikri ve Sınai Haklar mahkemelerinde görev yapan 25 hâkime yönelik hâkim eğitimi,

Programları gerçekleştirilmiştir.

- 09.12.2016 tarihinde İstanbul CVP Bosphorus Otel’de yerli ve yabancı uzmanların katılımı ile “Uluslar arası Ticari Arabuluculuk” isimli bir konferans gerçekleştirilmiştir. Konferansa tüm Türkiye’den geniş katılım sağlanmıştır.

Diğer Faaliyetler

- 01-20.04.2016 tarihleri arasında “2015-2 Arabuluculuk Uygulama Sınavı” gerçekleştirilmiştir.

- 19.02.2016 tarihinde Daire Başkanı Hakan Öztatar İstanbul Tahkim Merkezi 9. Olağan Kongresi'ne katılmıştır.
- 08.03.2016 tarihinde Daire Başkanı Hakan Öztatar İstanbul Tahkim Merkezi Yönetim Kurulu toplantısına katılmıştır.
- 25.03.2016 tarihinde Ankara Hakimevi'nde gerçekleştirilen Hukuk Muhakemeleri Kanunu toplantısına Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 31.03.2016 tarihinde Ankara Hakimevi'nde Arabuluculuk Kurul Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 26.05.2016 tarihinde Sulh müessesesine ilişkin sorunlu alanların tespitine yönelik bir başlangıç toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 15.06.2016 tarihinde gerçekleştirilen İstanbul Tahkim Merkezi Genel Kurul Toplantısına Daire Başkanı Hakan Öztatar katılmıştır.
- 23.06.2016 tarihinde Daire Başkanlığı'nda Sulh müessesesinin etkin bir şekilde uygulanmasının önündeki engellerin tespitine yönelik bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Arabuluculuk Daire Başkanlığı ve TBB temsilcisi ile ilk derece mahkeme hakimi tarafından katılım sağlanmıştır.
- 03.08.2016 tarihinde gerçekleştirilen İstanbul Tahkim Merkezi 12. Olağan Genel Kurul Toplantısına Daire Başkanı Hakan Öztatar katılım sağlamıştır.
- 05.09.2016 tarihinde gerçekleştirilen İstanbul Tahkim Merkezi 13. Olağan Genel Kurul Toplantısına Daire Başkanı Hakan Öztatar katılım sağlamıştır.
- 20-23.09.2016 tarihleri arasında 2016-1 Arabuluculuk Uygulama Sınavına Ankara Hakimevi'nde başlanmıştır. Sınav Barolar Birliği Litai Konuk Evi'nde devam etmekte olup 24.01.2017 tarihinde sonuçlandırılacaktır.
- 30.09.2016 tarihinde Ankara Hakimevi'nde Arabuluculuk Kurul Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 17-19.10.2016 tarihleri arasında "İstanbul Hukuk Kongresi" T.C. Cumhurbaşkanlığı tarafından düzenlenmiştir. Programa Arabuluculuk Daire Başkanlığınca katılım sağlanmıştır.
- 25.12.2016 tarihinde 2016-2 Arabuluculuk Yazılı Sınavı Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Antalya, Adana, Gaziantep, Erzurum, Diyarbakır ve Samsun illerinde gerçekleştirilmiştir.
- 31.12.2016 tarihi itibarıyla arabulucular siciline kayıtlı 3348 arabulucu bulunmaktadır.

- 31.12.2016 tarihi itibariyle Arabuluculuk Daire Başkanlığına gönderilen 4097 arabuluculuk uygulamasından, 3875'i anlaşma ile sonuçlanmıştır.
- 2016 yılı içerisinde İstanbul Bilgi Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Mef Üniversitesi, İstanbul Şehir Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi, Türkiye Adalet Akademisi ve Türkiye Barolar Birliği'ne arabuluculuğa eğitim izni verilmiştir.

i. Bilirkişilik Daire Başkanlığı Faaliyetleri

Daire Başkanlığının Kuruluşu

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu 24.11.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun'un 6/1 inci maddesi uyarınca Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Bilirkişilik Daire Başkanlığı kurulmuş olup, Daire Başkanı 07.12.2016 tarihinde görevine başlamıştır.

Bilirkişilik Daire Başkanlığı bünyesinde Bilirkişilik Hizmetler, Sicil ve Eğitim büroları kurulmuş ve Daire Başkanlığı ve bürolarının devlet veri tabanına kaydı yapılarak yazışma kodlarının tahsisi sağlanmıştır.

Bilirkişilik Daire Başkanlığı; daire başkanı, bir tetkik hâkimi, bir şube müdürü, bir şef ve iki V.H.K.İ ile hizmet vermeye başlamıştır.

Daire başkanlığının ihtiyacı olan web alan adının tanımlanması ve sunucu erişim şifrelerinin ilgili personele verilmesi sağlanmış, e-posta adresi tahsis edilmiş, tasarım aşaması tamamlanarak www.bilirkisilik.adalet.gov.tr adresinde Daire Başkanlığının web sitesi hizmete girmiştir.

Daire Başkanlığına 6754 sayılı Kanun ile Verilen Görevler Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

6754 sayılı Kanun'unun Geçici 1 inci maddesine göre;

“(1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Danışma Kurulu ve bölge kurullarının üyeleri ilgili kurum veya kurullar tarafından seçilir ve Daire Başkanlığına bildirilir.

(2) Danışma Kurulunun ilk toplantı tarihi, üyelerin üç yıllık görev süresinin başlangıcı olarak kabul edilir.

(3) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yürürlüğe konulur ve bu yönetmeliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde bilirkişilik sicili ve listeleri oluşturulur.

(4) Bilirkişilik sicili ve listelerinin oluşturulmasını müteakip bu sicil ve listelere uygun bilirkişi görevlendirilmesini sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından bir ilan yapılır. Bu ilan yapıncaya kadar mevcut bilirkişi listelerine göre bilirkişi görevlendirilmesine devam olunur ve bu bilirkişiler görevlerini tamamlar.”

Yukarıda anılan Geçici Madde hükümleri göz önünde bulundurularak öncelikle Daire Başkanlığımız tarafından;

1. Bilirkişilik Danışma Kurulu ve Bilirkişilik Bölge Kurullarının oluşturulması hususunda ilgili kurul ve kurumlarla yazışmalar yapılmıştır.

Bilirkişilik Kanunu'nun öngördüğü kurumsal yapının parçaları olan Bilirkişilik Danışma Kurulu ve Bilirkişilik Bölge Kurullarının oluşturulması amacıyla Kanunun Geçici 1 inci maddesi uyarınca ilgili kurul ve kurumlara resmi yazılar yazılmış olup Bilirkişilik Danışma Kurulu ve bilirkişilik bölge kurulları üye seçimleri tamamlanarak Daire Başkanlığımıza bildirilmiştir.

2. Bilirkişilik Kanunu Yönetmelik Taslağı tamamlanmıştır.

Bilirkişilik Kanunu Yönetmeliği Taslağı tamamlanmış olup, 2017 yılı ocak ayı içerisinde bilirkişilik bölge kurulu başkanları, Bakanlığımız ilgili birimleri ve akademisyenlerin katılımı ile yapılması değerlendirilen toplantıda Taslağa son şeklinin verilmesi ve görüş için ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmesi planlanmaktadır.

3. Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanları taslak çalışması yapılmıştır.

Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanlarının belirlenmesine yönelik olarak Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile yazışmalar yapılmış ve İŞKUR Meslekler Sözlüğü ile TÜİK İsko 08 ve İsko 88 meslek kodları temin edilerek incelenmiş, yine Uyap Bilirkişilik Portalı verileri, adalet komisyonları tarafından oluşturulan mevcut bilirkişilik listeleri ile Fransa/Paris Bilirkişilik Kararnamesi Türkçeye tercüme ettirilerek incelenmiş ve taslak çalışma hazırlanmıştır.

Hazırlanan taslak üzerinde çalışmalara devam edilmektedir.

4. Bilirkişilik Etik İlkeleri ile Davranış ilkelerinin belirlenmesine ilişkin taslak çalışma yapılmıştır.

j. Genel Müdürlüğümüze Gelen Giden Evrak Sayıları

2016 yılı itibariyle Genel Müdürlüğümüze 53741 adet evrak gelmiş, 20086 adet evrak ise ilgili kurum ve kişilere gönderilmiştir.

k. Dava İşleri

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesi üzerine taraf olunan idari davalarda Bakanlığımızın temsil yetkisine ilişkin Personel Genel Müdürlüğü'nün 06.12.2011 tarih ve 10161 sayılı yazısı üzerine 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 6 ncı maddesinin 3 fıkrası hükümleri uyarınca verilen 08.12.2011 tarihli "Olur" ile Bakanlığımız aleyhine açılacak idari davaları takip etmek üzere Genel Müdürlüğümüze temsil yetkisi verilmiş ve bu yetki çerçevesinde idari yargı mercileri nezdinde savunma, ara karar cevabı, dava açma, itiraz ve temyiz gibi işlemler yürütülmekte iken, Bakanlığımız merkez teşkilatında Müsteşarlık Makamına bağlı Hukuk Birimi'nin kurulması üzerine, 18.05.2016 tarihinde 2007-2016 yıllarına ait 663 adet derdest dosya ile 303 adet hitam durumunda olan idari dava dosyası UYAP ortamından ve fiziki olarak Hukuk Birimine devredilmiştir. Hâlihazırda Hukuk Birimi'nden gelen ara karar, karar, itiraz, temyiz ve karar düzeltme taleplerine ilişkin Genel Müdürlüğümüzce cevap hazırlamakta ve dosya bazında Hukuk Birimi'yle koordineli çalışmaktadır.

II. GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ TARAFINDAN 2016 YILINDA HAZIRLANAN RAPORLAR

1. "Fransız İdari Yargı Uyuşmazlıklarında Alternatif Çözüm Yolları" konulu rapor

Adı geçen raporda, alternatif çözüm yolları ile arabuluculuk uygulamaları konusunda köklü bir geçmişi olan ve idare hukuku alanında arabuluculuğun yaygınlaştırılması konusunda yoğun çalışmalar yürüten Fransa'nın, bu alandaki uygulama ve tecrübelerinin yerinde gözlemlenmesi, bu faaliyetleri yürüten yargı mensuplarıyla bizzat görüş alış verişinde bulunulması suretiyle ülkemizdeki idari davalarda alternatif çözüm yolları ile arabuluculuk sisteminin geliştirilmesine yönelik TAIEX Projesi kapsamında 06-08 Ocak 2016 tarihleri arasında Fransa Danıştay Başkanlığı'na gerçekleştirilen çalışma ziyaretinden edilen bilgi ve tespitler ışığında geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

2. "Mukayeseli Hukukta Avukatlık" konulu rapor

Adı geçen rapor ile mukayeseli hukukta avukat olabilmek için gerekli şartlar ile avukatların görev ve yetkilerine ilişkin düzenleme ve sınırlandırmaların tespiti suretiyle Türk

avukatlık sisteminin yeniden yapılandırılması aşamasında faydalı olabileceği değerlendirilen uygulamaların neler olabileceği noktasında tespit ve önerilerde bulunulmuştur.

3. “Kamu Avukatlığı ve Sorunları” konulu rapor

Kamu avukatlarının yaşadıkları sorunların tespiti ve bu sorunların irdelenmesine ilişkin gerçekleştirilen bu rapor ile kamu avukatlarının mevzuat ve uygulamadan kaynaklanan sorunlarının tespiti ile bu sorunların çözümüne ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

4. “Tüketici Mahkemeleri ile Tüketici Hakem Heyetlerinin İş Yükü” konulu rapor

Söz konusu rapor ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun yürürlüğe girmiş olduğu 28.05.2014 tarihinden itibaren iki yıllık uygulanma döneminde, görev alanı genişleyen tüketici hakem heyetleri ile tüketici mahkemelerinin iş yükünün istatistiki veriler ışığında değerlendirilmesi, sorunlu alanların tespit edilerek, çözüm önerileri geliştirilmesi hedeflenmiştir.

III. AMAÇ VE HEDEFLER

Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımızın amaç ve politikalarına, kalkınma planına, programına, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olacak şekilde, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını, bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamak amacıyla;

- Alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkin ve verimli kullanılmasını gerçekleştirmek,
- Avukatlık mesleğini, savunmanın etkin bir unsuru haline getirmek ve etik kuralların yerleşmesini sağlamak,
- Noterlik mesleğinin etik kurallarını geliştirmek ve hukukçu niteliklerini ön plana çıkarmak, yargı yükünün azaltılması için noterliklerde yapılabilecek işleri belirlemek,
- Bilirkişilik kurumunun yeniden yapılandırılması suretiyle, yargılama sürelerini makul seviyelere indirmek ve adil yargılanma hakkını tesis etmek,
- Vesayet ve adli tebligat konularında projeler üreterek, yargısal faaliyetleri AB standartlarına ulaştırmak suretiyle yargının ideal süreler içerisinde etkin ve verimli işlenmesini temin etmek,

Hedefleri doğrultusunda faaliyet yürütmektedir.

IV. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. Mali Bilgiler

Genel Müdürlüğümüzün 2016 yılında gerçekleştirilen ödenek eklemeleri ile birlikte 8.531.250,00 -TL olan ödeneğinin, % 97,54'üne tekâbül eden 8.321.305,27-TL si harcanmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 2016 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı şöyledir;

“01-Personel Giderleri” için Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Bütçesine 5.350.000,00-TL ödenek tahsis edilmiş olup, 2016 yılında bu ödeneğin 5.343.879,17-TL'si harcanmıştır.

“01-4 Geçici Personel” için Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Bütçesine ayrılan 35.100,00-TL ödenek tahsis edilmiş olup, 2016 yılında bu ödeneğin tamamı kullanılmıştır.

“02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pirimi” giderleri için Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Bütçesine 831.000,00-TL ödenek tahsis edilmiş olup, 2016 yılında bu ödeneğin 829.074,00-TL'si harcanmıştır.

“03-Mal ve Hizmet alım giderleri” için Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine 1.101.200,00-TL ödenek tahsis edilmiş olup, 2016 yılında bu ödeneğin 777.862,31-TL'si harcanmıştır.

“05.3 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler” için Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine ayrılan 128.000,00-TL ödeneğin tamamı tenkis edilmiştir.

“06.9 Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk” için Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine 1.000.000,00-TL ödenek tahsis edilmiş olup, 2016 yılında bu ödeneğin 997.203,86-TL'si kullanılmıştır.

Arabuluculuk Daire Başkanlığı'nın 2016 yılı ödeneklerinin ayrımını yapmak ve ayrı bir fonksiyonel kod ile takibini sağlamak amacı ile (01.3.9.12) 2016 yılında Maliye Bakanlığından alınan 400.000,00-TL ödeneğin; 186.050,00-TL tenkis yapılmıştır.

Arabuluculuk Daire Başkanlığı'nın 01.3.9.12 fonksiyonel kod ile 2016 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı şöyledir;

- 03.3 Yolluklar Tertibine ayrılan 80.000,00-TL ödenekten, 2016 yılında bu ödeneğin 79.939,81-TL kullanılmıştır.
- 03.5 Hizmet Alımları Tertibine ayrılan 133.950,00-TL ödenekten, 130.211,18-TL kullanılmıştır.

Tablo 12: 2016 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu

Ekonomik				Bütçe Giderinin Türü	2016 Yılı	
1	2	3	4		Ödenek TL	Harcama TL
				Personel Giderleri	5.350.000,00	5.343.879,17
1	1			Memurlar	5.350.000,00	5.343.879,17
1	4			Geçici Personel	35.100,00	35.100,00
2				Sosyal Güvenlik Kurum. Dev.Primi Gid.	831.000,00	829.073,89
2	1			Memurlar	831.000,00	829.073,89
2	2			Sözleşmeli Personel	0,00	0,00
3				Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.101.200,00	777.862,31
3	2			Tüketime Yönelik Mal ve Hizmet Alımları	156.500,00	156.441,56
3	3			Yolluklar	71.172,00	71.137,56
3	4			Görev Giderleri	19.528,00	19.527,95
3	5			Hizmet Alımları	701.000,00	378.696,45
3	6			Temsil ve Tanıtma Giderleri	19.000,00	18.896,50
3	7			Menkul Mal. Gayrimaddi Hak Alım Bakım Ve Onarım Giderleri	134.000,00	133.162,29
5	3			Cari Transferler	128.000,00	0
6	9			Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk	1.000.000,00	997.203,86
1	3	9	12		400.000,00	210.150,99
3	3			Yolluklar	80.000,00	79.939,81
3	5			Hizmet Alımları	133.950,00	130.211,18
Toplam					8.531.250,00	8.321.305,27

B. Performans Bilgileri

2016 yılı Bakanlığımız Performans Programında yer alan ve Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen faaliyetler ve performans göstergeleri ile ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 13:Hedef 1.3 Tablosu

Hedef 1.3					
Bilirkişilik Müessesesinin Yeniden Yapılandırılması					
Stratejiler:					
<ul style="list-style-type: none"> Bilirkişilik sisteminde niteliğin artırılması ve yetkinliğin geliştirilmesi için eğitim ve denetim gibi konularda faaliyet göstermek üzere kurumsal yapılanmaya gidilecektir. Bilirkişilerin seçimi ve görevlendirilmesine yönelik standartlar belirlenecektir. Bilirkişilik uygulamasında sertifika sistemine geçilecektir.					
Sorumlu Birim			İşbirliği Yapılacak Birim		
HİGM			CİGM - KGM		
Performans Hedefi: Bilirkişilik Müessesesinin Yeniden Yapılandırılması					
Performans Göstergeleri	2015	2016	2017	2018	2019
Mevzuat değişikliği taslağının hazırlanması	✓				
Standartların belirlenmesi		✓			
Sertifika sistemine geçilmesi		✓	✓		
Strateji ile ilgili sonuçlar			Performans sonuçları		
64.Hükümet 2016 yılı Eylem Planı çerçevesinde; 22-23 Ocak 2016 tarihlerinde İstanbul'da Bilirkişilik Sempozyumu gerçekleştirilmiştir. Stratejilerde belirlenen hedefler kapsamında Bilirkişilik Kanun Tasarısı, alt mevzuat çalışmaları ile temel ve alt uzmanlık alanlarının belirlenmesi, temel eğitim modülünün hazırlanması çalışmaları yapılmıştır.			Sempozyumda bilirkişilik kurumunun işleyişinden kaynaklı sorunlar ve çözüm önerilerinin yanı sıra, gerçekleştirilen eş zamanlı oturumlarda Geliştirilmiş Bilirkişilik Sistemi Eşleştirme Projesi kapsamında yapılan iş hukuku uyuşmazlıkları ve iş kazalarından kaynaklanan davalarda bilirkişilik, imar		

Stratejide belirlenen hedefler kapsamında hazırlanan Bilirkişilik Kanun Tasarısı 03.11.2016 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek kanunlaşmış ve 24.11.2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

davalarında bilirkişilik, tıbbi hatalardan kaynaklanan davalarda bilirkişilik ve trafik kazalarından kaynaklanan davalarda bilirkişilik ile Adli Tıp Kurumunun mevcut yapısı ve yaşanan sorunlar ele alınmıştır.

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ile birlikte yürürlükteki diğer mevzuat hükümleri ile uyum sağlanması amacıyla gerekli değişiklikler yapılmıştır.

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ile birlikte Genel Müdürlüğümüz bünyesinde Bilirkişilik Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Kanunla öngörülen kurumsal yapının tesisi amacıyla Bilirkişilik Danışma Kurulu ve Ankara, Antalya, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir ve Samsun Bilirkişilik Bölge Kurulları kurulmuştur.

Bilirkişilik Kanunu Yönetmeliği Taslağı hazırlanmıştır. 2017 yılı ilk üç aylık döneminde yürürlüğe girmesi hedeflenmektedir.

Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanlarının belirlenmesi, bilirkişilik temel eğitim modülünün hazırlanması ve temel eğitim usul ve esaslarının belirlenmesi, bilirkişilik etik ilkelerinin belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Tablo 14:Hedef 1.5 Tablosu

Hedef 1. 5					
Tebliğat Sisteminin Güçlendirilmesi					
Stratejiler:					
<ul style="list-style-type: none"> • Elektronik tebligatın etkin biçimde kullanılması sağlanacaktır. • Tebligat sisteminin sadeleştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. • Yargı çalışanları ile tebligat memurlarına eğitim verilerek hata payı azaltılacaktır. • Hizmetten yararlananların farkındalığı arttırılacaktır. • Uluslararası adli tebligat işlemleri yeniden yapılandırılacaktır.					
Sorumlu Birim			İşbirliği Yapılacak Birim		
HİGM			KGM - EDB - BİDB		
Performans Hedefi: Tebligat Sisteminin Güçlendirilmesi					
Performans Göstergeleri	2015	2016	2017	2018	2019
Tüm adalet teşkilatında elektronik tebligatın kullanılmaya başlanması		✓			
Düzenlenen eğitim sayısı	10	10	10	10	10
Uluslararası adli tebligatın yeniden yapılandırılması	✓	✓			
Strateji ile ilgili sonuçlar	Performans sonuçları				
IPA Komitesinden olumlu görüş alınan 2014 yılı Yargı Aktörü Aksiyon Belgesinde yer alan projelerden biri olan Adli Tebligat Sisteminin İyileştirilmesi Projesinin uygulama süresi ve ihale süreci, 2014 yılı Finansman Anlaşmasının 2015 yılı sonuna kadar imzalanıp yürürlüğe girmesinin akabinde başlayacak olup AB Bakanlığı tarafından proje eşleştirme fişinin hazırlanması amacıyla teknik yardımda bulunmak üzere görevlendirme yapılması ile birlikte proje fişinin de yazımına başlanacaktır.	Eğitim Dairesi Başkanlığı organizesinde yazı işleri müdürleri, mübaşırlar ve icra kâtiplerine yönelik düzenlenen meslek içi eğitim kapsamında Tebligat Kanunu uygulamaları hakkında Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünce farklı dönemlerde 15 kez eğitim verilmiştir. 2016 yılı itibariyle tüm adli yargı teşkilatında elektronik tebligat kullanılmaya başlanmıştır.				

Tablo 15: Hedef 1.6 Tablosu

Hedef 1.6					
Hukuk Davalarında Sulh Müessesesinin Etkinleştirilmesi					
Stratejiler:					
<ul style="list-style-type: none"> • Yargı mensuplarına farkındalık eğitimleri düzenlenecektir. • Barolara yönelik farkındalık çalışmaları düzenlenecektir. • Sulh'un teşvik edilmesi için Harçlar Kanununda değişiklik taslağı hazırlanacaktır.					
Sorumlu Birim			İşbirliği Yapılacak Birim		
HİGM			TAA - KGM		
Performans Hedefi: Hukuk Davalarında Sulh Müessesesinin Etkinleştirilmesi					
Performans Göstergeleri	2015	2016	2017	2018	2019
Düzenlenen eğitim sayısı	2	2	2	2	2
Sulh olunan uyuşmazlık sayısındaki artış (Bir önceki yıla göre)		%5	%10	%10	%10
Mevzuat değişikliği taslağı hazırlanması	✓	✓			
Strateji ile ilgili sonuçlar			Performans sonuçları		
Bakanlığımız Kanunlar Genel Müdürlüğü bünyesinde Hukuk Muhakemeleri Kanununda tadilat komisyonu kurulmuştur.			Kanunlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan komisyona HİGM temsilcileri ile katkı sağlanmakta olup, komisyon çalışmalarının son toplantısı 6-7 Mayıs tarihinde gerçekleştirilmiştir. Sulh müessesesinin sorunlu alanların tespitine yönelik olarak toplantı Mayıs ayında yapılmıştır. Sulh alanında hazırlanmış bilimsel eserlerin incelenmesi tamamlanarak yapılan toplantı çıktıları ile birlikte sulhu teşvike yönelik öneriler içeren raporun hazırlanması çalışmaları devam etmektedir		

Tablo 16: Hedef 1.7 Tablosu

Hedef 1.7						
Noterlik Sisteminin Yeniden Yapılandırılması						
Stratejiler:						
<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Noterler Birliği ile işbirliği halinde noterliklerin görev tanımları ve yapısal durumları yeniden belirlenecektir. • Noterliklerin taşınmaz aynına ilişkin haklarda işlem yapabilmesi için düzenleme yapılacak ve çekişmesiz yargı işlerine ilişkin görevleri artırılacaktır. • Noterliklerin açılış kriterleri, noter, noter yardımcılığı ve noter çalışanlarının niteliklerinin ve çalışma şartlarının gözden geçirilmesi sağlanacaktır.						
Sorumlu Birim			İşbirliği Yapılacak Birim			
KGM			HİGM - CİGM - PGM - TKB			
Performans Hedefi: Noterlik Sisteminin Yeniden Yapılandırılması						
Performans Göstergeleri		2015	2016	2017	2018	2019
Mevzuat değişikliği taslağının hazırlanması		✓	✓			
Strateji ile ilgili sonuçlar			Performans sonuçları			
Bilim Komisyonu, 17- 21.01.2016 tarihlerinde toplanmıştır. Bilim Komisyonu, 08 ilâ 11.02.2016 tarihleri arasında toplantılarını icra etmiştir. Bilim Komisyonu Tasarı Taslağının tamamı üzerinde görüşmelerini bitirmiştir.			Bilim Komisyonunun hazırladığı Tasarı Taslağı, Sayın Bakan'a arz edilecek durumdadır. Tasarı Taslağının, Makam'a arzından sonra ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne gönderilmesi planlanmaktadır.			

Tablo 17: Hedef 1.8 Tablosu

Hedef 1. 8						
Kamudan Kaynaklanan İş Yükünün Azaltılması						
Stratejiler:						
<ul style="list-style-type: none"> Yüksek mahkemeler ve Maliye Bakanlığı ile işbirliği halinde kamu yöneticileri ve hazine avukatlarına davadan feragat, davayı kabul, temyiz ve karar düzeltme bakımından daha fazla inisiyatif verilmesine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.						
Sorumlu Birim			İşbirliği Yapılacak Birim			
HİGM			SGB			
Performans Hedefi: Kamudan Kaynaklanan İş Yükünün Azaltılması						
Performans Göstergeleri		2015	2016	2017	2018	2019
Sorunların tespiti ve gelinen aşamanın analizi için ilgili kurumların katılım ile düzenlenen çalışma toplantısı sayısı		1	1	1	1	1
Strateji ile ilgili sonuçlar			Performans sonuçları			
659 sayılı KHK’da düzenlenen sulh komisyonları yeniden düzenlenmiş ve 12.10.2015 tarihinde Kanunlar Genel Müdürlüğünün sitesinde duyurularak kurumlara görüşe gönderilmiştir.			Sayıştay işbirliği ile Sayıştay bölüm ve grup başkanlarına “İdare Hukuku Alanında Arabuluculuk” konulu seminer ve çalıştay Grubu Toplantıları gerçekleştirilmiştir.			

Tablo 18: Hedef 6.1 Tablosu

Hedef 6. 1					
Hukuki Uyuşmazlıklarda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinin Geliştirilmesi					
Stratejiler:					
<ul style="list-style-type: none"> • Bazı dava türlerinde ve belirli miktara kadar olan alacak davalarında “Zorunlu Arabuluculuk” müessesesinin ihtiyaç analizi yapılacaktır. • Adli yardım hizmetlerinden arabuluculuğa başvuracakların da faydalandırılması sağlanacaktır. • Arabuluculuğa başvurmayı teşvik edecek hukuki ve mali avantajlar sağlanacaktır. • Arabuluculuk eğitim modülünün oluşturulması, geliştirilmesi ve arabuluculuk eğitiminin etkinliğinin artırılması sağlanacaktır. • Arabuluculuk bilincinin artırılması için yargı mensupları, çalışanları ve kamuoyuna yönelik farkındalık artırma ve eğitim çalışmaları yapılacaktır. (memnuniyet anketleri, toplantı, seminer, kamu spotu, kitap, afiş, broşür vb.) • Arabuluculuğun etkin şekilde uygulanmasına yönelik olarak adliyeler ve barolarda arabuluculuk merkezleri kurulacaktır. • Arabulucuların mesleki sorumluluk sigortası kapsamına dâhil edilmesi sağlanacaktır. • Sicile kayıtlı arabulucu sayısı artırılabacaktır. • İlköğretimden itibaren arabuluculuk kültürünün oluşması için Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılarak, akran arabuluculuğu müessesesinin yaygınlaştırılması sağlanacaktır. • Zorunlu hakem heyeti uygulamasını öngören yasal düzenlemeler artırılabacaktır. • Tahkimin etkinleştirilmesi için özendirici tedbirler alınacaktır.					
Sorumlu Birim HİGM			İşbirliği Yapılacak Birim TAA - KGM ve diğer birimler		
Performans Hedefi: Hukuki Uyuşmazlıklarda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinin Geliştirilmesi					
Performans Göstergeleri	2015	2016	2017	2018	2019
İhtiyacın tespiti halinde mevzuat taslağının hazırlanması	✓	✓			
Arabuluculuk bilincinin artırılması için yargı	✓	✓	✓	✓	✓

mensupları, çalışanları ve kamuoyuna yönelik farkındalık artırma ve eğitim çalışmaları					
Sicile kayıtlı arabulucu sayısındaki artış (yüzde)	10	10	10	20	20
Strateji sonuçları	Performans sonuçları				
Arabulucular siciline kayıtlı arabulucu sayısı 2517'den 3348'e çıkmıştır.	Arabulucular siciline kayıtlı arabulucu sayısı % 33 oranında artış göstermiştir.				
Türkiye genelinde 36 adliyede daha arabuluculuk bürosu kurulmuştur.	Arabuluculuk uygulamasıyla çözümlenen uyuşmazlık sayısı % 300 oranında artış ile 1364'den 5460'a çıkmıştır.				
Bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi alacağı ile işe iade talebiyle açılacak davalarda, dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurmayı dava şartı haline getiren, İş Mahkemeleri Kanunu Tasarı Taslağına nihai şekil verilmiştir.	Arabuluculuk bilincinin artırılması için yargı mensupları, çalışanları ve kamuoyuna yönelik farkındalık artırma ve eğitim çalışmaları strateji doğrultusunda yapılmaya devam edilmektedir.				
Parasal değeri 2500 TL'ye kadar olan küçük miktarlı alacakların takip ve yargılama usulünde arabulucuğa başvuruyu dava şartı haline getiren kanun tasarı taslağı hazırlanmıştır.	İş Mahkemeleri Kanunu Tasarı Taslağı, yasalaşma süreci için Başbakanlığa sevk edilecektir.				
Adli yardım hizmetlerinden arabuluculuğa başvuracakların da faydalandırılması ile arabuluculuğa başvurmayı teşvik edecek hukuki ve mali avantajlar sağlayan düzenlemelere İş Mahkemeleri Kanunu Tasarı Taslağı'nda yer verilmiştir.	Küçük miktarlı alacakların takip ve yargılama usulünü ilişkin Taslak, Bakanlık Makamına arz edilecektir.				
Zorunlu hakem heyeti uygulamasını öngören yasal düzenlemelerin arttırılması stratejisine, Onuncu Kalkınma Planı çerçevesinde, Öncelikli Dönüşüm Programlarından Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sorumlu kuruluş, Bakanlığımızın ilgili kuruluş olduğu, 7 numaralı İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi Programının 19 numaralı eylemi kapsamında (01.01.2015-01.12.2018), toplantılar yapılarak devam	İstanbul Tahkim Merkezi (İFM), 3 Ocak 2016 tarihi itibariyle faaliyetlerine fiilen başlamıştır.				
	Kamu kurum ve kuruluşların, tahkim ve arabuluculuk yolundan yararlanmalarının istenildiği, İstanbul Tahkim Merkezi konulu 2016/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi, 19 Kasım 2016 tarihli ve 29893 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.				

edilmiştir.

Tahkimin etkinleştirilmesi için özendirici tedbirler alınması kapsamında, Bakanlığımızın da temsil edildiği İstanbul Tahkim Merkezi (İTM) Yönetim Kurulunca, Merkezi tanıtıcı, tahkim konusunda farkındalık yaratmaya yönelik konferans, seminer ve sempozyumlar yapılmaktadır.

Tahkim konusunda hâkim adaylarına eğitimler vermeye devam edilmiştir.

Arabuluculuk bilincinin artırılması için yargı mensupları, çalışanları ve kamuoyuna yönelik farkındalık artırma ve eğitim çalışmaları kapsamında;

Adliyelerdeki arabuluculuk bürosu personeline arabuluculuk eğitimi verilmiştir.

Arabuluculuğu tanıtıcı, farkındalığı artırıcı kamu spotu, kısa film, broşür, afiş, flyer (el ilanı) hazırlatılarak, çoğaltılmıştır. Ayrıca arabuluculuk hakkında bilgi edinilmesini sağlayacağı “Arabuluculuk Süreci” isimli kitaptan, dağıtılmak üzere, temin edilmiştir.

Amasya Adana, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Manisa, Mersin ve Kahramanmaraş’da arabuluculuk konulu seminerler yapılmıştır.

Ankara, Marmara, Süleyman Demirel, İstanbul Okan Üniversitesi’nde; Ankara Sanayi Odası, İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği, Türkiye Barolar Birliği’nde arabuluculuk konusunun işlendiği seminerler yapılmıştır.

İstanbul’da Adalet Bakanlığı, Yargıtay, TOBB, TBB iş birliği ile “Uluslararası Arabuluculuk

Zorunlu hakem heyeti uygulamasını öngören yasal düzenlemelerin arttırılması için çalışmalar devam etmektedir.

Hazırlanan kamu spotu, 400'e yakın ulusal ve yerel TV-Radyo kanalına, belediyelere, TCDD'ye, adliyelere, Türkiye Barolar Birliği'ne, barolara ve diğer ilgili yerlere yayımlanmak üzere gönderilmiştir.

Hazırlanan 4 adet kısa film ulusal televizyon kanallarında yayımlanmak üzere gönderilmiştir.

550.000 arabuluculuk broşürü, 15.000 arabuluculuk afişi, 90.000 arabuluculuk flyerı (el ilanı) basılarak adliyelere, barolara, derneklere, belediyelere ve diğer ilgili yerlere gönderilmiştir.

“Arabuluculuk Süreci” isimli kitap, sempozyum, seminer, çalıştay ve diğer etkinliklerde gelen katılımcılara dağıtılmıştır.

UYAP sisteminde Arabuluculuk Portalı oluşturulmuş, testleri yapılmakta olup, kısa sürede faaliyete geçmesi beklenilmektedir.

Arabuluculuk El Kitabı oluşturulmuştur. Yayımlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Eğitim Modülü çalışmalarında sona gelinmiştir. Yapılacak son incelemelerin ardından yayımlanması beklenilmektedir.

“Arabuluculuk Hukuk Kliniği

Sempozyumu” gerçekleştirilmiştir.

Yürütülen projedeki pilot mahkeme hâkimlerine arabuluculuk eğitimi verilmiştir.

İstanbul’da “Aile Arabuluculuğu Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.

İstanbul (Çağlayan), Anadolu ve Bakırköy Adliye’leri Ticaret ile Fikri ve Sınai Haklar mahkemelerinde görev yapan 50 hâkime yönelik arabuluculuk eğitimi verilmiştir.

“Alternatif Uyuşmazlık Çözümlerinden Bir İş Alanı Yaratmak”, “Arabuluculukta Taraf Vekilliği Eğitimi” ile “Arabuluculuk Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Pratik Uygulamalar Eğitimi” ve “Mentörlük Eğitimi” programları gerçekleştirilmiştir.

Yerli ve yabancı uzmanların katılımı ile İstanbul’da, “Uluslararası Ticari Arabuluculuk Konferansı” yapılmıştır.

“Arabuluculuk Hukuk Klinikleri Projesi” çerçevesinde, 13 Üniversitedeki hukuk fakültesi öğrencilerine “Arabuluculuk Hukuk Kliniği Uygulamaları Eğitimi” verilmiştir.

22 farklı şehirde “Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Atölye Çalışmaları” seminerleri yapılmıştır.

Arabuluculuk eğitim modülünün oluşturulması, geliştirilmesi ve arabuluculuk eğitiminin etkinliğinin artırılması kapsamında, farklı tarihlerde üç “Arabuluculuk Eğitim Müfredatı ve Modül Tasarlama Çalıştayı” ile iki “Eğitici Eğitimi” programı gerçekleştirilmiştir.

Uygulamaları Eğitimi” alan hukuk fakültesi 3. ve 4. sınıf öğrencileri, üniversitelerinde aldıkları hukuk kliniği eğitiminden sonra, adliyelerde vatandaşlara arabuluculuk konusunda tanıtıcı ve bilgilendirici faaliyetlerde bulunacaklardır.

Eğitici eğitimleri, mentorlük eğitimi ve diğer programlara katılan birçok arabulucu 22 ilde düzenlenen “Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Atölye Çalışmaları” seminerlerinde eğitimci olarak yer almıştır.

Tablo 19: Hedef 6.3 Tablosu

HEDEF 6. 3					
İdari Yargıda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarının Geliştirilmesi					
Stratejiler:					
<ul style="list-style-type: none"> İdari uyuşmazlıkların yargılama öncesi çözüm uygulamaları geliştirilecektir. 659 sayılı KHK kapsamında getirilen sulh kurumunun geliştirilmesi için Maliye Bakanlığı ile işbirliği halinde eğitim çalışmaları düzenlenecektir.					
Sorumlu Birim			İşbirliği Yapılacak Birim		
HİGM			TAA - KGM ve diğer birimler		
Performans Hedefi: İdari Yargıda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarının Geliştirilmesi					
Performans Göstergeleri	2015	2016	2017	2018	2019
Mevzuat taslağının hazırlanması	✓	✓			
Eğitim çalışması yapılması	✓	✓	✓	✓	✓
Strateji sonuçları	Performans sonuçları				
İdari yargıda iş yükünün azaltılması kapsamında alternatif çözüm yöntemlerinin geliştirilmesine yönelik mevzuat taslağı hazırlanacaktır.	İdari yargıda iş yükünün azaltılması ve 659 sayılı KHK'da düzenlenen sulh müessesesinin yeniden düzenlenmesine yönelik hazırlanan mevzuat taslağı çalışmalarında sona gelmiş olup, Bakanlık makamına arz edilmiştir.Sayın Bakan'a yapılan sunumda alınan irade doğrultusunda taslağı son şekli verilerek Başbakanlığa gönderilmesi planlanmaktadır. 05-09.01.2016 tarihleri arasında TAİEX Kapsamında İdare Hukukunda Arbuluculuk ile ilgili Fransa Çalışma Ziyareti gerçekleştirilmiştir Fransa Çalışma ziyaretine ilişkin rapor Makama arz edilmiştir.				

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Harcama yetkilisi olarak yetkim dâhilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için idare bütçesinden harcama birimimize tahsis edilmiş kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanıldığını, görev ve yetki alanım çerçevesinde iç kontrol sisteminin idari ve mali kararlar ile bunlara ilişkin işlemlerin yasallık ve düzenliliği hususunda yeterli güvenceyi sağladığını ve harcama birimizde süreç kontrolünün etkin olarak uygulandığını bildiririm.

Bu güvence, harcama yetkilisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları, benden önceki harcama yetkilisinden almış olduğum bilgiler ve bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

30.01.2017

ANKARA

Feyzullah TAŞKIN

Hâkim

Genel Müdür